

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Decisio X. De Devotione Collationis Beneficii, si non fiat Provisio intra
tempus à Jure præfixum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

TITULUS X.

De supplenda Negligentia Prælatorum.

DECISIO X.

De Devolutione Collationis Beneficii, si non fiat
Provisio tempore præfixo à Jure.

SPECIES FACTI.

IN urbis vicinæ Collegiata Ecclesia Insigni vacare cœpit anno 1700. mense Aprili Beneficium Parochiale, vel potius Vicaria Perpetua, Canonici annexe, ad quam jus præsentandi duobus certæ cujusdam Perillustri Familia Senioribus, jus verò instituendi præsentatum Capitulo præfata Ecclesiæ Collegiata competit ex indulto Sedis Apostolicæ. Duo illi Patroni non erant concordēs in præsentatione; unus enim præsentavit Cajum, alter Titium. Quapropter Cajus recurrit ad Sedem Apostolicam, & inde gratiam pro præsentato impetravit, sed cum clausula commissoria, qua Ordinarius fuit deputatus, ut justificationem Narratorum & Examen in se fusciperet, ac postea, prout invenisset, daret executioni. At eo moras necente Cajus à denegata justitia appellavit Romam, quo pacto Vicaria hæc facta est litigiosa apud Se-

dem. Interea fluxerunt 4. menses, Patronis Laicis de Jure ad præsentandum concessi, quibus elapsis devolvitur collatio ad Superiorem, ad quem pertinet Institutio. Unde Titius amisso jure, quod ex præsentatione unius Patroni quoquo modo adeptus erat, prætenso jure devolutionis ab Ordinario, seu à Vicario Generali Episcopi Vicariam sibi liberè conferri petiit, eò quod duo Patroni intra temporis sui limites non conspiraverint, & obtinuit. Verùm, quia hæc collatio tanquam nulliter facta à Cajo impugnata fuit, & per annos complures suspensa, usque dum ipse interea Doctoratum, cujus perspicua Bullam Pontificiam ad hanc Vicariam requisiti defectus eum prius inhabilem reddiderat, consecutus de novo Romæ institit, ut sibi, cum neutri adhuc jus ullum sive ex præsentatione sive ex devolutione esset quæsitum, ista Vicaria

Vicaria cum Canoniatu clementissime conferretur; idque post 20. & amplius annos, quibus lis hæc duravit, obtinuit, & in illius tandem possessio-

nem mitti iustus est. Omnis alii, quæ neque huc neque ad nos pertinet, examinatur tantum

Q U Æ S T I O.

An Titius ex prætenso jure devolutionis collationem Vicariæ ab Ordinario validè obtinuerit?

Affirmandum videtur I. ex c. *si verò* 12. de jure patron. ubi, si Patroni Laici sinant elabi tempus, eis ad præsentandum præscriptum, sine præsentatione facta, permittitur Episcopo liberè providere, & quidem per integrum semestre à die habitæ notitiæ. gl. in Clem. 1. de suppl. neglig. Barbosa de potest. Episc. p. 3. alleg. 72. n. 108. Quando enim constat, Ecclesiam vacantem esse patronatam, & Patroni in præsentando non conveniunt in præsentando, labitur tempus datum ad præsentandum, & tunc ex devolutione Episcopus liberè eam confert. c. 3. de jure patr. Vivianus de Jurepatr. p. 2. lib. 7. c. 3. n. 11. Id quod 2. roboratur ex ratione; quia ad Episcopum per se pertinet collatio omnium Beneficiorum suæ diæcesis. Text. & DD. in c. 16. de Offic. Ord. c. 3. de Infit. c. 12. §. fin. de heret. nisi nempe probetur, ad alium spectare collationem Jure speciali, vel impedimentum ex jure patronatûs alicui concessio obstat: unde, si hoc impedimentum juris præsentandi lapsu temporis tollatur, ad Episcopum pertinet providere jure Ordinario; & non ad alium, cum (R. P. Pichler Decisiones.)

habeat intentionem fundatam in Jure per Jura citt. Dein. 3. Non obstat, quòd Capitulo competat jus instituendi in præsentati casu; nam & ipsum Capitulum intra semestre sibi concessum non usum est jure suo, nec providit intra illud tempus, quo habuit liberam collationem hujus Vicariæ in casu, quo Patroni intra sui temporis limites non conspirarunt: sed inferiore, ad quem primitus facta est devolutio, intra temporis sui limites non providente, fit nova devolutio ad Superiorem immediatum, cum fieri debeat gradatim, c. licet h. t. c. 2. de concess. Præb. Rebuff. in Praxi. tit. de devolut. n. 7. Azor Inst. Mor. p. 6. l. 2. c. 27. Garc. de Benefic. p. 10. c. 3. n. 10. Barb. alleg. 58. n. 10. seq. Vivian. p. 3. l. 14. c. 6. n. 17. 27. ubi ponit hunc casum per modum exempli: Alexander Lanfreduccius Patrius Pifanus est patronus Laicus Capellaniæ seu Altaris S. Matthæi Apost. & Evang. siti in Primitiali Ecclesia Pifana, qui eveniente vacatione habet quadrimestre, à die scitæ vacationis, ad præsentandum coram Capitulo Pifano habente jus instituendi, quòd si non fecerit præsentationem,

L

&

& labatur dictum quadrimestre, devolutio tunc fit ad Capitulum, quod infra semestre à die scitæ devolutionis eandem Capellaniam conferre debet, aliàs dicto semestri elapso, & dicta Capellaniâ non collatâ, devolutio fit ad Illustriss. D. Archiepiscopum Pisanum, qui pariter intra aliud semestre à die scitæ devolutionis ad se factæ Capellaniam conferre debet, & tunc si collatio non fiat, & labatur dictum semestre, devolutio fit ad summum Pontificem, cui nullum est præfixum tempus ad conferendum Beneficia. Ita Vivianus *n. 27. cit.* Atqui Superior immediatus Capituli Collegiatæ Ecclesiæ est Episcopus: ergo, licet ejus collatio in semestri Capituli facta non subsisterit, subsistet tamen collatio postmodum facta intra proprium semestre, & quidem jure devolutionis; continuasse enim animum conferendi censendus est, usque dum proprium semestre inceperit, intra quod conferre potuit.

His tamen non obstantibus, nisi alia pro se fundamenta, quàm quæ mihi ex communicatis comperta sunt, habuerit pro se Ordinarius, censeo ejus collationem prætenso devolutionis jure attentatam non substituisse. Moveor ad ita sentiendum exinde, quia tempore, quo Ordinarius uti voluit jure devolutionis, nulla adhuc ad ipsum facta erat devolutio; siquidem Patronis non præsentantibus, vel non conspirantibus in præsentatione intra tempus sibi præfixum, devolvitur jus conferendi Beneficium ad illum, penes

quem fuisset jus instituendi præsentatum, si præsentatio debito tempore fuisset ritè facta, per *c. 3. §. fin. b. t. c. 2. §. 8. de Concess. Præb. c. 41. de Elect. Garc. c. 3. cit. n. 9. Barbosa alleg. 58. cit. n. 18. Lambert. de Jure Patr. l. 2. p. 3. q. 2. a. 8. Vivian. p. 2. l. 12. c. 3. n. 7. cum Rotæ decis. 6. de Jure patr. in novis. Sed jus instituendi in Vicaria & Canonicatu, de quibus hic est sermo, competit Capitulo Ecclesiæ Collegiatæ: ergo ad istud pertinebat conferre jure devoluto, & non ad Ordinarium. Cùm ergo Ordinarius, antequam ad se fieret devolutio, præproperè contulerit, collatio ex jure devoluto fuit nulla, quia tunc nulla conferendi potestas fuit penes ipsum. Felin. *in c. cum ex Officiis de Prescript. n. 37. Azor. p. 2. l. 6. c. 27. quest. 6. Garc. lo. cit. n. 31. Passerin. de Elect. c. 31. n. 52. Rota decis. 10. de jure patr. in antiquis.* Neque ista collatio successu temporis, quo postmodum devolutio ad Ordinarium pervenit, convalescit, sed manet irrita, nisi de novo fiat collatio. Rebuff. *in Praxi tit. de devolut. n. 31. Azor. lo. cit. & his testibus sic opinantur omnes in c. 2. de Præb. in 6. nam non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit. c. 18. de R. J. in 6.* Imò, licet Episcopus potuisset jure proprio conferre, ignarus tamen contulisset jure devoluto, antequam ad ipsum fuisset jus devolutum, non valeret collatio. Rebuff. *n. 52.* quia, quod noluit, potuit, & quod voluit, implere nequivit. *c. cum super de Offic. deleg. §. l. multum C. si quis alteri vel si:**

bi: quamvis oppositum in hoc casu magis placeat aliis, quia tali casu fecisset, quod potuit, si non fecisset, quod voluit. Azor. *quest. 15. lo. cit.* At pro casu, quo non jure proprio, sed devoluto ante devolutionem ad se factam confert Episcopus, nemo collationem habet pro valida.

Ad opposita sic responderi potest.

Ad I. Illa Jura & Doctores supponunt, jus instituendi præsentatum pertinere ad Episcopum: quo casu utique ipsius esset conferre beneficia, si præsentatio intra debitum tempus debite non fiat. In præsentem autem jus instituendi pertinet ad Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ, & hinc devolutio primitus fit ad istud, & isto per semestre non conferente primùm ad Episcopum; cùm devolutio fiat gradatim, & ad immediatum semper, atque in beneficiis Patronatus immediatè ac primò ad habentem jus instituendi: qui igitur priùs utitur jure devoluto, antequam sit ad se devolutum, nulliter agit, utpote agendi potestate destitutus. Ad II. Sicut collatio libera in Episcopo impeditur per concessum alteri jus patronatus, ita devolutio prima ad eundem impeditur per jus instituendi concessum alteri: & hinc collatio ex jure de-

voluto ad ipsum non pertinet, nisi habens jus instituendi fuerit negligens & per negligentiam elabi sinat suum semestre. Ad III. Elapso semestri Capituli, intra quod præproperè, licet probabiliter ignarus, collationem fecit Episcopus, postea verò novam non addidit, idcirco nullam fecisse collationem censetur, quia prior non convaluit. Imò post elapsum Capituli semestre nec potuisse novam facere collationem videtur Episcopus, sed quòd interea Beneficium sit factum litigiosum, imò & affectum, cùm Papa dederit Cajo *gratiam pro præsentato*, & iste appellaverit à denegata justitia ad Sedem Apostolicam. Quo casu nec Patrono præsentare de novo, nec Ordinario uti devolutionis jure licuit, sed, quando Beneficium est factum litigiosum, vel Papa manum appoluit, collatio spectavit ad Pontificem. *per c. 2. ut lite pend. in 6. Lotterius de re benef. lib. 2. q. 20. n. 3. 4. Card. de Luca de jure patr. disc. 67. n. 2. Rota decis. 268. p. 6. in novis.* sicut enim jurisdictio Ordinarii, ita & potestas circa beneficia, quando causæ pendent in tribunali Romano, devolvitur ad Sedem Apostolicam, vel ad Auditorium Rotæ Romanæ. *Clem. Auditor. 3. de Rescriptis.*

L 2

TITU-